

ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმა

სამტრედიის მუნიციპალიტეტი
საქართველო

2019

მერის მიმართვა

სამტრედიის მუნიციპალიტეტისთვის მნიშვნელოვანია რომ ჩაერთო ევროკავშირის ინიციატივა მერები ეკონომიკური ზრდისთვის პროექტში.

ინიციატივის ფარგლებში სასწავლო კურსიდან მიღებული ცოდნით, კვალიფიციური ექსპერტთა გამოცდილების გაზიარებით და მერები ეკონომიკური ზრდისთვის მეთოდოლოგიის დახმარებით მომზადდა სამტრედიის მუნიციპალიტეტის 2020-2021 წლის ეკონომიკური განვითარების გეგმა, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარება კერძო და საჯარო სექტორის მჭიდრო თანამშრომლობით.

ევროკავშირთან თანამშრომლობა წარმოადგენს შესაძლებლობას მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარებისთვის, ამავდროს ეს თანამშრომლობა დიდ პასუხისმგებლობაცაა. ჩვენ ვაცნობიერებთ მართველობის იმ პრინციპების მნიშვნელობას, რომელიც წარმატებით იქნა დანერგილი ევროკავშირის ქვეყნებში, რაც გვაძლევს შესაძლებლობას მათი გამოცდილების გაზიარებით მოხდეს კარგი პრაქტიკის დანერგვა და ეფექტური რაციონალური ნაბიჯებით ხელი შეუწყოს ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარებას .

ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმის შედგენის პროცესში ადგილობრივი თვითმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად ჩართული იყვნენ კერძო და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები. რაც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას და ლეგიტიმაციას აძლევს დოკუმენტს.

მზად ვართ ინიციატივა მერები ეკონომიკური ზრდისთვის ფარგლებში, კერძო და საჯარო სექტორთან მჭიდრო თანამშრომლობით განვახორციელოთ ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმაში გაწერილი ღონისძიებები. მათი ძირითადი ნაწილი სამტრედიის მერიის ბიუჯეტიდან დაფინანსდება, ამასთან გაწერილია ღონისძიებები სახელმწიფო ბიუჯეტის თანადაფინანსებით, სამოქალაქო და კერძო სექტორის ჩართულობით, ასევე ქმედებების ნაწილი დაგეგმილია დონორების მოძიების იმედად.

სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერი
ვალერიანე ფოცხვერია

გეგმის ასლის მისაღებად, გთხოვთ მიმართოთ: სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერიას

სახელი, გვარი: ალექსანდრე ნაცვლიძე
თანამდებობა: II კატეგორიის უფროსი სპეციალისტი ეკონომიკურ საკითხებში

მისამართი: სამტრედია, რესპუბლიკის ქ. N 6

ტელეფონი: 595295157

ელ-ფოსტა: ekonomikissamsaxuri@gmail.com

ვებგვერდი: samtredia.com.ge

1. მოკლე შეჯამება

1. მოკლე შეჯამება

ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმა (LED) მომზადდა ევროკავშირის ინიციატივა „მერები ეკონომიკური ზრდისთვის“ ფარგლებში, ადგილობრივი თვითმმართველობის, კერძო სექტორის, სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობით, LED გეგმა ორიენტირებულია კერძო სექტორის განვითარებისკენ. SWOT ანალიზის შედეგად გამოიკვეთა მუნიციპალიტეტის ძლიერი მხარეები: გეოგრაფიულ-ეკონომიკური მდებარეობა, სატრანსპორტო ჰაბის განვითარებისთვის საჭირო ობიექტების არსებობა (აეროპორტი, რკინიგზა, საგზაო მაგისტრალი), მიწის სტრუქტურა ეკონომიკური საქმიანობისთვის, ინვესტიციების ზრდა რეგიონულ ბაზრებზე ორიენტირებულ ბიზნესში. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული ბრაუნფილდები და საინვესტიციოდ მიმზიდველი ობიექტები, რეგიონის მუნიციპალიტეტებთან შედარებით დივერსიფიცირებული აგრო და ბიზნეს სექტორი. მრავალდარგოვანი კულტურის მოყვანის გამოცდილება, დიდი რაოდენობით არსებული სასოფლო სამეურნეო სავარგულები და.ა.შ და აგრეთვე შესაძლებლობები, როგორცაა ბიზნესის ხელშემწყობი სახელმწიფო თუ დონორი ორგანიზაციების პროგრამები, ღრმა და ყოვლისმომცველი ვაჭრობა ევროპასთან, სახელმწიფოს მიერ რეგიონის ტურისტული შესაძლებლობების პოპულარიზაციისა და აეროპორტის განვითარებაზე მიმართული ღონისძიებები. ამ ფაქტორების გათვალისწინებით ეკონომიკის განვითარების მისაღწევად მნიშვნელოვანია დაძლეულ იქნას სისუსტეები როგორცაა: ინოვაციებისა და ცნობიერების ნაკლებობა ბიზნესში, ბიზნესის ხელშემწყობი ინფრასტრუქტურა და მუნიციპალური სერვისების ნაკლებობა, ინვესტორებთან ურთიერთობის გამოუცდელობა და მუნიციპალიტეტის, როგორც ინვესტიციების განხორციელების ადგილის ნაკლები ცნობადობა. სასოფლო სამეურნეო სავარგულებზე საირიგაციო ინფრასტრუქტურისა და საგზაო კომუნიკაციის დაბალი დონე, ახალგაზრდა კვალიფიციური კადრების მიგრაცია, და.ა.შ. მუნიციპალიტეტის ძლიერი მხარეებისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით შემუშავდა ხედვა: სამტრედია, მუნიციპალიტეტი ინოვაციური მცირე და საშუალო ბიზნესითა და ინვესტორთა მომსახურების თანამედროვე სერვისებით. ხედვის მიღწევისთვის შეირჩა 3 მიზანი: ინვესტორთა მომსახურების გაუმჯობესება, ინოვაციების ხელშეწყობა მცირე და საშუალო ბიზნესში, ადგილობრივი პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის ამაღლება. მიზნების მისაღწევად დაისახა ღონისძიებები რომელიც გულისხმობს მუნიციპალიტეტის ცნობადობის ზრდას, ინოვაციების წახალისებას ბიზნესში, ინვესტორების დაინტერესებას და ინვესტიციების მოზიდვას; სამეწარმეო ცოდნის და კვალიფიკაციის გაზრდას; ფინანსური რესურსების მოძიების ხელშეწყობას, აგროწარმოების განვითარებას. საინვესტიციოდ და ტურისტულად მიმზიდველი გარემოს შექმნა. გეგმაში მოცემული ღონისძიებების ძირითადი ნაწილი ადგილობრივი ბიუჯეტიდან დაფინანსდება. ნაწილი სახელმწიფოს, კერძო და სამოქალაქო სექტორის ჩართულობით და ფინანსური თანამონაწილეობით, ნაწილი ღონისძიებების განსახორციელებლად საჭირო იქნება დამატებითი ფინანსური რესურსების მოზიდვა.

2. შინაარსი

მერის მიმართვა	2
1. მოკლე შეჯამება	3
2. შინაარსი	4
3. დანართები ცხრილები აბრევიატურა	4
3.1 დანართი	4
3.2 ცხრილები	4
3.3 აბრევიატურა	4
4. გეგმის შესავალი	5
5. ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმის შემუშავების პროცესი	5
6. ადგილობრივი ეკონომიკური ანალიზი	6
6.1. ადგილობრივი ეკონომიკური სტრუქტურის ანალიზი	6
6.2. ადგილობრივი თანამშრომლობა და საქმიანი საკომუნიკაციო ქსელის	8
6.3. ბიზნესისადმი მეგობრული, გამჭვირვალე და კორუფციისაგან თავისუფალი ადმინისტრაცია	9
6.4. წვდომა ფინანსებზე	10
6.5. მიწა და ინფრასტრუქტურა	10
6.6. საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩოები	11
6.7. უნარები და ადამიანური კაპიტალი, ინკლუზიურობა	11
6.8. გარე პოზიციონირება და მარკეტინგი	12
7. SWOT ანალიზი	13
8. ხედვა და მიზნები	14
9. სამოქმედო გეგმა	2
10. დაფინანსების სქემა	5
11. მონიტორინგის ინდიკატორები და მექანიზმები	7

დანართები

- დანართი 1.** ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმის შემუშავების პროცესი (სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეებთან შეხვედრის ოქმები და.ა.შ)
- დანართი 2 .** საწარმოთა კლასიფიკაცია ეკონომიკური საქმიანობის და ზომის მიხედვით.
- დანართი 3** ადგილობრივი პარტნიორობის შეფასება.
- დანართი 4** მზარდი სექტორები მათი გამოწვევები.
- დანართი 5** ფინანსებზე ხელმისაწვდომობა ბიზნესისთვის.
- დანართი 6** კერძო სექტორის საჭიროებები მიწისა და ინფრასტრუქტურის სფეროში.

3. ცხრილები და აბრევიატურა

3.1 ცხრილები

ცხრილი 1. სამოქმედო გეგმა	2
ცხრილი 2. დაფინანსების სქემა	5
ცხრილი 3. ქმედებების და შიდა მონიტორინგის გეგმა	7

3.1 აბრევიატურები

- LED - ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარება
- შშმ - შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე
- DVFTA - ღრმა და ყოვლისმომცველი სავაჭრო სივრცის შეთანხმება
- SWOT - ძლიერი და სუსტი მხარეები, შესაძლებლობები და საფრთხეები
- DMO- დესტინაციის მართვის ორგანიზაცია

4. გეგმის შესავალი

სამტრედიის მუნიციპალიტეტი მერის ხელმოწერით 2018 წლის დეკემბერში შეურთდა ევროკავშირის ინიციატივას „მერები ეკონომიკური ზრდისთვის“ რაც ითვალისწინებს კერძო და სამოქალაქო სექტორთან, პარტნიორული თანამშრომლობით ხელი შეუწყონ ადგილობრივი ეკონომიკურ ზრდას, განვითარების და სამუშაო ადგილების შექმნას. „მერები ეკონომიკური ზრდისთვის“ ინიციატივაში ჩართვა სამტრედიის მუნიციპალიტეტისათვის მნიშვნელოვანია, როგორც მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარებისა და ახალი სამუშაო ადგილების შექმნის, ასევე საზოგადოების კეთილდღეობის მიღწევისა და ცხოვრების დონის ამაღლებისათვის. დოკუმენტი თანხვედრაშია მუნიციპალიტეტის 2019-2021 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტთან, იმერეთის რეგიონის განვითარების 2014-2021 წლების სტრატეგიასთან და საქართველოს სოციალური-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიასთან „საქართველო 2020“. გეგმით გეგმაში გაწერილი ღონისძიებების 78% დაფინანსებული იქნება სამტრედიის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან.

სამტრედიის მუნიციპალიტეტი მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში, იმერეთის რეგიონის დასვლეთ ნაწილში და ესაზღვრება სამეგრელოს და გურიის მხარეებს; მუნიციპალიტეტის ტერიტორია 36 429 ჰა–ს შეადგენს. სამტრედიის მუნიციპალიტეტი წარმოადგენს სარკინიგზო და საავტომობილო კვანძს. სარკინიგზო და საზოგადოებრივი ტრანსპორტით კავშირი რეგულარულია. ადგილობრივი გზების ადგილმდებარეობისა და მისი ხელმისაწვდომობის გამო, მუნიციპალიტეტი მეზობელ მუნიციპალიტეტებთან შედარებით მისადგომობის თვალსაზრისით უკეთეს მდგომარეობაშია. მუნიციპალიტეტში 56 დასახლებაა, მათ შორის ერთი ქალაქი სამტრედია, ერთი დაბა და 54 სოფელი. მანძილი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ცენტრსა და ქუთაისს შორის 33.3 კმ-ია (30 წუთი), დედაქალაქამდე მანძილი 260 კმ-ია (3,5 სთ); ფოთის პორტამდე 65 კმ-ით (55 წთ) ბათუმის პორტამდე 113 კმ-ით (110 წთ). ხოლო დავით აღმაშენებლის სახელობის საერთაშორისო აეროპორტამდე 11 კმ-ით (10 წთ) კილომეტრი. საქსტატის მონაცემებით 2018 წელს სამტრედიის მუნიციპალიტეტში 48,6 ათასი ადამიანი ცხოვრობს (იმერეთის რეგიონის მოსახლეობის 9%). 2002 წლის აღწერასთან შედარებით სამტრედიის მუნიციპალიტეტში მოსახლეობა 19%-ით არის შემცირებული. იგივე პერიოდში იმერეთში მოსახლეობა 24,4%-ით შემცირდა. მეოთხედი საუკუნეზე მეტია, რაც მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის რაოდენობა კლების ტენდენციით გამოირჩევა. ბოლო წლების განმავლობაში კიდევ უფრო მზარდია მიგრაციის ტენდენცია განსაკუთრებით ეს ეხება ახალგაზრდა, კვალიფიციურ და შრომისუნარიან მუშახელს, რომლებიც სამუშაოდ მიდიან საქართველოს ურბანულ დასახლებებში და უფრო განვითარებულ ქვეყნებში იქ არსებული მაღალი დასაქმების შესაძლებლობებისა და სათანადო ანაზღაურების გამო. მოსახლეობის შემცირების მაჩვენებელი ანალოგიურია, რეგიონის იმ მუნიციპალიტეტებისა, რომელთაც მონოეკონომიკა ჰქონდათ ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 90-იან წლებში (მაგალითად ზესტაფონის მუნიციპალიტეტი, ტყიბულის

მუნიციპალიტეტი, ჭიათურის მუნიციპალიტეტი). მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის 55 % ქალაქად ცხოვრობს. ამ მაჩვენებლით საქართველოს მუნიციპალიტეტებს შორის გამორჩეულია და იმ სათემო მუნიციპალიტეტებს შორისაა, რომელშიც ქალაქის მოსახლეობა ჭარბობს სოფლად მცხოვრებ მოსახლეობას.

5. ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმის შემუშავების პროცესი

გეგმის მომზადების საწყის ეტაპზე მოხდა გაერთიანებული ფართო შეხვედრა ადგილობრივი თვითმართველობის, ბიზნესის წარმომადგენლების და ადგილობრივ ფერმერებთან და ახალგაზრდებთან, აღნიშნული შეხვედრაზე გაცნობილ იქნა მერები ეკონომიკური ზრდისთვის კონცეფცია, შემდგომ გაიმართა რამდენიმე შეხვედრა ბიზნესის ცალკეული სექტორებთან, აგრარული სექტორის წარმომადგენლებთან, ადგილობრივ სამოქალაქო აქტიურ ჯგუფებთან, შეირჩა პარტნიორები. პარტნიორების მიერ მოხდა შერჩევა სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობის. სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერის ბრძანებით გეგმის მოსამზადებლად შეიქმნა 4 კაციანი ჯგუფი ადგილობრივი თვითმართველობის, კერძო სექტორის და სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლის შემადგენლობით. სამუშაო ჯგუფის მიერ მოხდა დაგეგმვა შემდგომი აქტივობების დაიგეგმა სამომავლო შეხვედრების და მოქმედებები, მომზადდა მოწოდებული მეთოდოლოგიის შესაბამისად კითხვარები. სულ გაიმართა 6 შეხვედრა, 2 ადგილობრივი ბიზნესის(როგორც მცირე მოვაჭრეები ასევე შედარებით მსხვილი მწარმოებლები) და აგრარული სექტორის წარმომადგენლებთან, 1 შეხვედრა ახალგაზრდებთან და ადგილობრივი თვითმართველობის წარმომადგენლებთან, 2 სოფელ ჯიხაიშის საზოგადოებრივ ცენტრსა და სოფელ ნოლაში ადგილობრივ ფერმერებთან. 1 სოფელ იანეთში ფერმერებთან. რომელთა მნიშვნელოვანი ნაწილი ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენელია. შეხვედრების ორგანიზებისას გათვალისწინებული იქნა გენდერული ბალანსი. ასევე ხდებოდა ინდივიდუალური კომუნიკაცია ბიზნესის წარმომადგენლებთან. თავიდან ბიზნესის ნაწილი გამოირჩეოდა სკეპტიკური დამოკიდებულებით და ნაკლები ინტერესით, თუმცა დროთა განმავლობაში გაიზარდა მათი მოტივაცია და ჩართულობა. განსაკუთრებით აქტიურობით შედარებით ახალგაზრდა ასაკის ბიზნესის წარმომადგენლები და აგრარული სექტორი გამოირჩეოდა. მეორე შეხვედრაზე გადაწყდა სამუშაო ჯგუფს დამატებოდა 2 ბიზნესის და სოფლის მეურნეობის წარმომადგენელი, რომელიც განსაკუთრებით აქტიურობით გამოირჩეოდა. შეხვედრების დროს შეგროვდა ეკონომიკური ანალიზისთვის საჭირო მონაცემები, ასევე მოხდა საჭიროებების გამოვლენა, ხედვისა და მიზნების სხვადასხვა ვარიანტების წარმოდგენა შემუშავება. განსაკუთრებული აქტივობა გამოირჩეოდა სამოქმედო გეგმის მომზადების ნაწილში. სადაც არაერთი სხვადასხვა ღონისძიება იქნა წარმოდგენილი და გეგმაში გაწერილი. სამიზნე ჯგუფებთან შეხვედრების შემდეგ იმართებოდა სამუშაო ჯგუფის შეხვედრები, სადაც ხდებოდა მოპოვებული ინფორმაციის, კითხვარების შეჯამება და კონსენსუსის საფუძველზე გეგმაში გათვალისწინება. (დეტალურად დანართი 1)

6. ადგილობრივი ეკონომიკური ანალიზი

6.1. ადგილობრივი ეკონომიკური სტრუქტურის ანალიზი

სამტრედიის მუნიციპალიტეტის ეკონომიკის ძირითადი სექტორებია ვაჭრობა დასაწყობება, ტრანსპორტირება და სოფლის მეურნეობა და ამ სექტორებში მუნიციპალიტეტი რეგიონში ერთ-ერთი ყველაზე მეტად განვითარებულია, რაც განპირობებულია მუნიციპალიტეტის გეოგრაფიული მდებარეობით, ის წარმომადგენს სატრანსპორტო ჰაბს როგორც საგზაო ასევე სარკინიგზო, აქ მდებარეობს აეროპორტი. რეგიონის მუნიციპალიტეტებისთვის სამტრედიის ხელსაყრელი მდებარეობა არის ფაქტორი, რის გამოც ხდება მათ მიერ მუნიციპალიტეტის გამოყენება სავაჭროთ, ბიზნესის დასაწყობად, მომსახურების და სხვადასხვა სერვისების მისაღებად. საქსტატის

მონაცემებით მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს 1848 საწარმო (დეტალურად იხილეთ დანართი 2). აღსანიშნავია რომ 2017 წლიდან 2018 წლამდე 5.7 % -ით გაიზარდა საწარმოების რაოდენობა. საწარმოების რაოდენობის ზრდა დაფიქსირდა თითქმის ყველა სექტორში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტისთვის პრიორიტული სექტორებში ვაჭრობა დასაწყობება, ტრანსპორტირება(ზრდა 4.3%), დამამუშავებელი მრეწველობა (ზრდა 4,6%), მომსახურება (4.7%).

ყველაზე მსხვილი კომპანიები რომლებიც წარმოდგენილია მუნიციპალიტეტში სატრანსპორტო სექტორშია, საქართველოს რკინიგზა რომელსაც დასავლეთ საქართველოს ცენტრალური განყოფილება სამტრედიამში გააჩნია ასევე ის ყველაზე დიდი დამსაქმებელია და აეროპორტი, სადაც მგზავრთნაკადი 2016 წლიდან 2018 წლამდე 220% ით გაიზარდა. საწარმოების რაოდენობის ზრდის პარალელურად იზრდება მათ მიერ პროდუქციის გამოშვება და ბრუნვა, საქსტატის მონაცემებით 2015 წელთან შედარებით 2017 წელს გაზრდილია ბიზნეს სექტორში პროდუქციის გამოშვება 55,1%- ით და ბრუნვა 14,5 %-ით. ზრდა ძირითადად გამოიწვია ერთის მხრივ ვაჭრობა დასაწყობების და სოფლის მეურნეობის წარმოებამ, რასაც მნიშვნელოვანი ხელი შეუწყო სახელმწიფო პროგრამებმა (დაფინანსდა 315 ბიზნესი ჯამში 11 927 118 ლარით) და მუნიციპალიტეტის როგორც ეკონომიკური ცენტრის ფუნქციის მზარდმა გამოყენებამ მეზობელი მუნიციპალიტეტებიდან. მეორეს მხრივ სამშენებლო სექტორმა რაც განაპირობა მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მზარდმა როგორც მუნიციპალური, სახელმწიფო ასევე კერძო ინფრასტრუქტურულმა პროექტებმა. ბოლო წლებში მნიშვნელოვანი ინვესტიციები განხორციელდა ვაჭრობა დასაწყობება და დამამუშავებელი მრეწველობის კუთხით სადაც შემოვიდნენ შედარებით მსხვილი კომპანიები რომლებიც მუნიციპალიტეტიდან ახორციელებენ რეგიონულ ბაზრებზე საქმიანობას, მათმა ინვესტიციამ ჯამში დაახლოებით 20 მილიონი ლარი შეადგინა. განსაკუთრებით აღსანიშნავია სახელმწიფოსა და კერძო სექტორის თანამშრომლობით განხორციელებული 8 მილიონი ლარის ინვესტიცია (აწარმოე საქართველოს პროგრამა) სადაც შეიქმნა ქართულ ჰოლანდიური საწარმო „იმერეთი გრინერი“- რომელსაც ჰიდროფონიკის სისტემაზე აგებულ 2 ჰექტარი ფართობის სათბურში მოჰყავს პროდუქცია. რეალიზაციას ქვეყნის მასშტაბით თითქმის ყველა როგორც ბრენდულ ასევე არაბრენდულ სავაჭრო ობიექტებში ახორციელებს. კომპანიამ 2016 წლიდან 2018 წლამდე წარმოება 75 % ით გაზარდა. მოქმედ საწარმოებს შორის დიდი ადგილი უჭირავთ მცირე ზომის საწარმოებს მათი 80% ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში მდებარეობს. რომელიც თითქმის მთლიანად ათვისებულია, სავარაუდოდ გაიზრდება მოთხოვნა ბიზნეს ფართებზე. მუნიციპალიტეტში ორი აგრავული ბაზარია სადაც აგრომწარმოებლები როგორც ადგილობრივი ასევე მეზობელი მუნიციპალიტეტებიდან ეწევიან საკუთარი პროდუქციის რეალიზაციას. სავარაუდოდ უახლოეს ხანებში მოთხოვნა ამ მხრივ არ გაიზრდება. ბიზნესს მომსახურებას 20 საფინანსო ინსტიტუტი უწევს, მათ შორის 4 ბანკი. იურიდიული საადრიცხვო მომსახურების 12 მცირე ზომის საწარმო ეწევა, მოსახლეობის მომსახურებაზე ორიენტირებულია 263 მცირე საწარმო. აქედან სტილისტურ მომსახურებაზე 18, აღნიშნულ ბიზნესში ჩართული 85% ქალია. მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს 3 საავადმყოფო, მათ შორის ერთი მსხვილი შპს „ჯეო-ჰოსპიტალსი“, 17 კლინიკა, 13 ამბულატორია, 35 აფთიაქი. კომუნიკაციისა და IT მომსახურებაზე ორიენტირებულია 44 მცირე საწარმო, ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად გაზრდილია მოთხოვნა კვალიფიციურ IT სპეციალისტებზე. მშენებლობასა და დეველოპერულ ბიზნესი 31 საწარმოთა წარმოდგენილი, სექტორი მზარდია რასაც ხელს უწყობს მზარდი ინფრასტრუქტურული პროექტები. მუნიციპალიტეტში 21 რესტორანი, 6 კაფე ბარი და 13 სწრაფი კვების ობიექტია, რესტორნების რაოდენობა 3 წელია მნიშვნელოვნად გაზრდილია და მათი უმეტესობა ყოველდღიურად დატვირთულია. ტურიზმი ნაკლებად

განვითარებულია მიუხედავად იმის რომ აქ მდებარეობს აეროპორტი ძირითადად ტურისტები აქედან ნაწილდებიან სხვადასხვა ტურისტულ ობიექტებზე და მათი მოცდის ხანგრძლივობა ცალკეულ შემთხვევებში 1-2 დღეს შეადგენს, რაც შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას, აგრო, ველო და საცხენოსნო ტურიზმის განვითარებისათვის. მუნიციპალიტეტის საკუთრებაშია რეგიონში ერთადერთი 10 ჰექტარზე არსებული იპოდრომი შესაბამისი თავლებით და დამხმარე ნაგებობებით, 9 ინგლისური ცხენით, თუმცა მოსაწესრიგებელია ინფრასტრუქტურა. მუნიციპალიტეტში 6 სასტუმროა ისინი გათვლილია საშუალო კლასის მომსახურებაზე, ამ დროისთვის ძირითადად მსგავს ფუნქციას კერძო ბინები და სახლები, ასრულებენ, 2017-2018 წლებში მუნიციპალიტეტის მიერ მოხდა ყოფილი 2 ბრაუნფილდის პრივატიზაცია სადაც არსებულ შენობებზე განთავსდა 2 სასტუმრო. რომელიც წარმატებით ფუნქციონირებს. სასტუმროებზე მოთხოვნა მნიშვნელოვნად გაზრდილია, განსაკუთრებით იზრდება მოთხოვნა საოჯახო ტიპის სასტუმროებზე და ჰოსტელებზე აეროპორტის მიმდებარედ.

სოფლის მეურნეობა მუნიციპალიტეტის ეკონომიკისთვის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან სექტორად ითვლება და ადგილობრივი მოსახლეობის მთავარი დამსაქმებელია. მუნიციპალიტეტში სოფლის მეურნეობა რეგიონში ერთ ერთი ყველაზე მეტად დივერსიფიცირებულია, რასაც ხელს უწყობს ხელსაყრელი ბუნებრივ კლიმატური პირობები, მრავალდარგოვანი კულტურის მოყვანის გამოცდილება, ტრადიცია, დიდი რაოდენობის სასოფლო სამეურნეო სავარგულები და მიწის სტრუქტურა, მუნიციპალიტეტის მთლიანი ფართობის (36429 ჰა) 56% (20 400 ჰა) სასოფლო სამეურნეო სავარგულებს უკავია და დანიშნულების მიხედვით შემდეგნაირათ გამოიყენება 63 % სახნავი, 19% მრავალწლიანი, 14% საძოვარი, 4% სათბურები. სასოფლო სამეურნეო სავარგულებში მოსავლიანობის მაჩვენებელი გამოყენებული დამუშავებული სავარგულების რაოდენობასთან შედარებით მცირეა, დიდია გამოუყენებელი სავარგულების რაოდენობაც, რისი მიზეზიც რამდენიმეა, არ ხდება მიწის ლაბორატორიული ანალიზი რისი საშუალებითაც მოხდებოდა ოპტიმალური კულტურის და ჯიშების შერჩევა, კვალიფიციური სპეციალისტების ნაკლებობა, მოუწესრიგებელი ირიგაცია და გზები, მოსავლის მოვლასა და მოყვანაში თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენების დაბალი მაჩვენებელი. სახნავი ფართობების 75%, 3848 ჰა სიმინდის ფართობებს უკავია და 2018 წელს 10 760 ტ. სიმინდი იქნა მიღებული. რეგიონში მუნიციპალიტეტი ყველაზე დიდი სიმინდის მწარმოებელია. წარმოება ზრდის ტენდენციით არ აღინიშნება, მითუმეტეს იმისა რომ მოთხოვნა დიდია. ფერმერული და საოჯახო მეურნეობების დიდი ნაწილი ორიენტირებულია მეფრინველეობასა და მეცხოველეობაზე მათ საკუთრებაშია 300 000 ფრთა ფრინველი, 22 000 სული მსხვილფეხა პირუტყვი (11 218 ფურით და ფურკამეჩით) 3 900- მდე ღორი, 1600 მდე ცხვარი, აღსანიშნავია რომ მეცხვარეობა ძირითადად ეთნიკური უმცირესობებშია განვითარებული. მეფრინველეობა სოფლის მეურნეობაში მუნიციპალიტეტის ერთგვარი ნიშაა საქართველოში და მრავლადაა მეფრინველეობის ფაბრიკები. ფრინველი და მსხვილფეხა პირუტყვი ძირითადად საწარმოო დანიშნულებით გამოიყენება , სადაც წარმოებული ხორცის, წიწილას, ყველის რეალიზაცია ხდება ადგილობრივ, თბილისის და ბათუმის ბაზარზე (სეზონურად), თუმცა ბაზარზე ადგილობრივი წარმოებული პროდუქციის წილი მცირეა. რაც პირდაპირ ბმავია სასოფლო სამეურნეო სავარგულების დასახელებულ პრობლემებთან, მნიშვნელოვანი პრობლემაა ფრინველის და საქონლის ჯიშების სელექცია საწარმოო დანიშნულების შესაბამისად. თუმცა ორმა ფერმერულმა მეურნეობა 2018 წელს არსებული პირუტყვის ჰოლანდიური ჯიშით ჩანაცვლება დაიწყო, რამაც მნიშვნელოვნად უნდა გაზარდოს ფერმერული მეურნეობის წარმოებული პროდუქცია. მნიშვნელოვანი როლი უჭირავს სოფლის მეურნეობაში ბოსტნეული და მწვანილეული კულტურების პირველად წარმოებას, საშუალოდ ყოველწლიურად 12900

ტონა ბოსტნეული და მწვანილეული იწარმოება მაგრამ მათი დიდი ნაწილი ღია გრუნტშია განთავსებული და სარეალიზაციოდ მზად ზაფხულშია რა დროსაც მისი ფასი შემცირებულია და ფერმერი ვერ იღებს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ სარგებელს, ამიტომ მნიშვნელოვანია დახურულ გრუნტში წარმოების ზრდა რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის ეკონომიკურ სარგებლიანობას და ჩაანაცვლებს იმპორტირებულ პროდუქციას. მრავალწლიან კულტურებში ყველაზე მეტად პერსპექტიული კეკროვანი კულტურების წარმოებაა, რომელთა ფართობი 60 ჰას შეადგენს, რაც ყოველწლიურად მზარდია, აღნიშნულ ტენდენციას მისი მაღალი ფასი და ეკონომიკური სარგებლიანობა განაპირობებს. ის ენაცვლება მრავალწლიან ნარგავებში შედარებით დაბალ პროდუქტიულ კულტურებს. სამწუხაროთ კენკროვანი კულტურების წახალისების პროგრამაში სამტრედია ვერ მოხვდა თუმცა ადგილობრივი ხელისუფლება ინტენსიურად მართავს მოლაპარაკებებს შესაბამის უწყებებთან ამ პროგრამაში მუნიციპალიტეტის ჩართვაზე. 2017 წელთან შედარებით გაზრდილია თაფლის წარმოება სულ მუნიციპალიტეტში 5105 სკა ფუტკრიდან აწარმოებენ 51 ტონა თაფლს. ძირითად მეფუტკრეობას მდინარე რიონის მარცხენა სანაპიროს მთიანი სოფლებში ეწვიან და მათი შემოსავლის ერთ-ერთი ძირითადი წყაროა. მეფუტკრეებს შორის ყველაზე მეტადაა განვითარებული.

6.2 ადგილობრივი თანამშრომლობა და საქმიანი საკომუნიკაციო ქსელი

ბიზნეს სექტორში ურთიერთთანამშრომლობა ნაკლებადაა ჩამყალიბებული(დეტალურად დანართი 3), კერძო ინიციატივით შექმნილი იყო ბიზნესმენტა გაერთიანება რომელშიც 50 მდე წევრი იყო გაერთიანებული თუმცა როგორც აღნიშნული იდეის ინიციატორები აცხადებენ დაინტერესება ბიზნესმენტა მხრიდან იმდენად მცირე იყო რომ ფუნქციონირება შეწყვიტა, მათი ნაწილი ამჟამად გაერთიანებული არიან სავაჭრო სამრეწველო პალატაში რომლის მეშვეობითაც ხდება სხვადასხვა აქტივობები , ბიზნეს უწყვეტ შუამავლობას მოიძიონ პარტნიორები და ინვესტორები, თუმცა მსგავს აქტივობებში ჩართვის სურვილი და მოტივაცია ბიზნესის დიდ ნაწილს არ გააჩნიათ. სოფლის მეურნეობის სფეროში თანამშრომლობა შედარებით უფრო განვითარებულია შექმნილია 15 კოოპერატივი, რომელიც 187 მეპაიეს აერთიანებს. მეთხილეობის კუთხით თხილის ასოციაცია ქმნის 15, 20 სუბიექტიან ჯგუფებს (მეთხილეებს) რომელიც მიზნად ისახავს თხილის წარმოების ხელშეწყობას სხვადასხვა ტრენინგებს და დახმარებას. 25 მეფუტკრე გაერთიანებულია თაფლის წარმოების ასოციაციაში, სადაც ხდება ცოდნის გაზიარება თანამედროვე ტექნოლოგიების გაცნობა. 2018 წელს ინტენსიურად ტარდებოდა შეხვედრები ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული „სურსათისა და სოფლის მეურნეობის დარგში მცირე და საშუალო საწარმოების მხარდაჭერი ინიციატივა“ ფარგლებში სასოფლო სამეურნეო პროდუქციისა და სურსათის მწარმოებელი მცირე და საშუალო მეწარმეებსა და ფერმერებთან ეს შეხვედრები ორიენტირებული იყო ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცე (DVFTA) და მასთან დაკავშირებული სურსათის უვნებლობის რეგულაციების შესახებ. მსგავს შეხვედრებზე ტრენინგებზე ძირითად დაინტერესებას მსხვილი ფერმერები ახორციელებენ რომელთა მიწის ფართობი 10 ჰექტარზე მეტია, შედარებით მცირე ფერმერები, არ გამოხატავენ მზადყოფნას სხვადასხვა გაერთიანებებში ტრენინგებზე და შეხვედრებზე მონაწილეობაში. მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭრით ხშირად ხდება ბიზნესთან სხვადასხვა შეხვედრების ორგანიზება, მუნიციპალიტეტის მერია ცდილობს შესაძლებლობების ფარგლებში მაქსიმალური კომუნიკაცია იქონიოს ბიზნესთან, ხდება სხვადასხვა უწყებების თუ ორგანიზაციების წარმომადგენლების მოწვევა ბიზნესისთვის სიახლეებისა თუ მიმდინარე პროექტების გაცნობის მიზნით. აღსანიშნავია ბოლო 2 წელია სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ადგილობრივი თვითმართველობის ჩართულობით

სოფლის მეურნეობის სექტორში განხორციელდა მნიშვნელოვანი თანამშრომლობა გავრცელებული მავნებლების წინააღმდეგ ბრძოლაში რომელიც ეხლაც გრძელდება და მნიშვნელოვანი შედეგი მოიტანა. ბიზნესის დიდი ნაწილი შეხვედრებზე ტრენინგებზე ურთიერთთანამშრომლობაზე უარს აცხადებს ისინი უფრო კარჩაკეტილ ურთიერთობას ამჯობინებენ. მათი დიდი ნაწილი არ თვლის ადგილობრივ თვითმართველობას ბიზნესის დახმარების ერთ ერთ მთავარ აქტორათ, ისინი თვითმართველობას განიხილავენ მხოლოდ მუნიციპალური სერვისების მიმწოდებლათ. ამიტომ საჭიროა მუნიციპალიტეტის მხრიდან უფრო ინტენსიური დიალოგი და თანამშრომლობის ინსტიტუციონალიზაცია კერძო სექტორთან რაც ადგილობრივ ბიზნესს უფრო კონკურენტუნარიანს გახდის.

6.3 ბიზნესისადმი მეგობრული, გამჭირვალე და კორუფციისგან თავისუფალი ადმინისტრაცია

მუნიციპალიტეტში საქმისწარმოება ელექტრონულულად მიმდინარეობას რაც ზოგავს დროს და რესურსებს, კომუნიკაცია კი უფრო მოქნილია. მუნიციპალიტეტს გააჩნია ვებ გვერდი, სოციალური ქსელი და საინფორმაციო ცენტრი. რომელთა მეშვეობითაც ხდება საჯარო ინფორმაციის პროაქტიური გამოქვეყნება (მაგ. ბიუჯეტი და სხვა საჯარო ინფორმაცია). ძირითადად ინფორმაცია ადგილობრივი ხელისუფლების ჩართულობით განხორციელებულ აქტივობებზეა, ნაკლებია ინფორმაცია კერძო სექტორისთვის მაგალითად მოქმედი და დამწყები ბიზნესისთვის არ არსებობს ერთიანი ბაზა არსებულ ეროვნულ და დონორი ორგანიზაციების ბიზნესის განვითარების პროგრამებზე, (დეტალურად მზარდი სექტორები და მისი გამოწვევები იხილეთ დანართი4) ისინი ინფორმაციას სხვადასხვა მედიასაშუალებით იღებენ რის შედეგადაც ცდილობენ სიტუაციის გარკვევას ადგილობრივ თვითმართველობის ორგანოებში. არსებულ სახელმწიფო და სხვადასხვა პროგრამების განმახორციელებლების დიდ ნაწილს (გარდა სოფლის მეურნეობის პროგრამებისა) მუნიციპალიტეტში წარმომადგენლობა არ გააჩნია. ადგილობრივ თვითმართველობებს დეტალური ინფორმაცია არ აქვთ სხვადასხვა სახელმწიფო თუ დონორი ორგანიზაციების პროგრამების, კავშირიც მცირეა პროგრამის განმახორციელებლსა და მუნიციპალიტეტს შორის, ამიტომაც ხდება რომ მუნიციპალიტეტი ზოგ შემთხვევაში ვერ პასუხობს ბიზნესის იმ მოთხოვნებს რომელიც შესაძლებელია პასუხგაცემულ იქნას ადგილობრივ დონეზე. საჭიროა კონკრეტული მუნიციპალური პროგრამა სადაც თავმოყრილი იქნება ყველა ბიზნესისთვის საჭირო ინფორმაცია და შესაძლებელი იქნება მათი კონსულტირება. მუნიციპალიტეტში ქონების პრივატიზაცია /იჯარა/ქირაობა გამჭირვალეთ საჯარო ელექტრონულია აუქციონის წესით ხორციელდება, მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელ პროექტების, შესყიდვების დ.ა.შ განხორციელება ხდება ელექტრონული ტენდერების მეშვეობით, რომელიც მუნიციპალიტეტის ვებგვერდზე ქვეყნდება.

6.4 ფინანსებზე ხელმისაწვდომობა

მუნიციპალიტეტში საბანკო სფერო განვითარებულია რომელსაც მომსახურებას 4 კომერციული ბანკი და 8 მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ახორციელებს. (დეტალურად იხილეთ დანართი5) ბანკები მსხვილ უზრუნველყოფილ სესხებს და სამომხმარებლოს სესხებს ანიჭებენ უპირატესობას, შედარებით მცირე ბიზნესის დაკრედიტებას, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები ახორციელებენ. მითუმეტეს იმის რომ ბანკებს აქვთ სხვადასხვა სტარტაფ ბიზნესის დასაფინანსებელი პროდუქტები ბიზნესის წარმომადგენელთა განცხადებით ისინი მაინც თავს იკავებენ მათი დაფინანსებისგან. თუმცა არსებული საბანკო რეგულაციები რომელიც ძირითადად მაინც სამომხმარებლო და მსხვილ უზრუნველყოფილ სესხებს ეხება (ყოველთვიური გადასახადი მთლიან ვალდებულებაში ჰეჯირებულ სესხის მომსახურებაზე მაქს 25%) ბანკს ინტერესს გაუზრდის მცირე არაუზრუნველყოფილ ბიზნეს სესხებსა და სტარტაფ სესხებზე.

საბანკო სექტორის გარდა ადგილობრივი ბიზნესის დაფინანსების მნიშვნელოვანი წყაროა სახელმწიფო პროგრამები აწარმოე საქართველოში, შეღავათიანი აგროკრედიტი, დანერგე მომავალი და სხვადასხვა დონორი ორგანიზაციების პროგრამები. ბევრმა ბიზნესმა ისარგებლა ამ პროგრამებით მაგრამ ჯამურად მაინც მცირეა მოსახლეობის და ბიზნესის ჩართულობა, პრობლემაა პროგრამების დეტალური იდენტიფიკაცია, შესაბამისი ცოდნა და გამოცდილება ბიზნეს გეგმის შესადგენათ. მუნიციპალურ დონეზე არ ფუნქციონირებს ადგილობრივი ბიზნესის წამახალისებელი პროგრამები, რომელიც დაეხმარებოდა დამწყებ ახალგაზრდა ბიზნესს განვითარებაში. ამის ერთერთი მიზეზი გამოცდილებასთან ერთად მუნიციპალიტეტის შეზღუდული ფინანსური რესურსებია მუნიციპალიტეტი ძირითადად მიზნობრივ ტრანსფერებზეა დამოკიდებული.

6.5. მიწა და ინფრასტრუქტურა: მუნიციპალიტეტს საკუთრებაში აქვს 1312 ჰა მიწა მათ შორის სასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწა, 1223 ჰა, არასასოფლო სამეურნეო მიწა 89 ჰა, პერიოდულად მოთხოვნიდან გამომდინარე ხდება აღნიშნული მიწების როგორც პრივატიზაცია ასევე გაიჯარება. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დიდი რაოდენობით ბრაუნფილდებია რომელთა დიდი ნაწილი სახელმწიფო საკუთრებაშია, ბევრიც დაურეგისტრირებელია და ეტაპობრივად ხდება მათი დარეგისტრირება, მათი ძირითადი ნაწილი დიდი ზომის შენობა ნაგებობებია ყოფილი პროფესიული სასწავლებლები და ყოფილი სამრეწველო საწარმოები. ბოლო წლებში პრივატიზებულ იქნა რამდენიმე მსხვილი ობიექტი. მოთხოვნა ძირითადად ორგვარია შედარებით დიდი იზოლირებული ფართები ცენტრალური სატრანსპორტო კომუნიკაციების მიმდებარედ და მცირე ზომის იზოლირებული სავაჭრო ფართები(დეტალურად იხილეთ დანართი). მცირე სავაჭრო ობიექტების და საოფისე ფართების დიდი ნაწილი თავმოყრილია ცენტრიდან 600 მეტრის რადიუსში რომელიც თითქმის მთლიანად ათვისებულია, და ამ ზონაში მუნიციპალიტეტს საკუთრებაში ფართები არ გააჩნია, საოფისე ფართების დიდი ნაწილი კერძო საკუთრებაშია თუმცა ფასები საკმაოდ მაღალია, მცირე ბიზნესის ნაწილს არ აქვთ საშუალება იქირაონ ფართები. მუნიციპალიტეტში არ ფუნქციონირებს ბიზნეს ინკუბატორი რომლის საჭიროებაც არსებობს. მუნიციპალიტეტს აქვს შესაბამისი ფართი რომელიც საჭიროებს ინფრასტრუქტურის მოწყობას სადაც შესაძლებელია ბიზნეს ინკუბატორის განთავსება. სტრატეგიული ობიექტების (რკინიგზა ცენტრალური საგზაო მაგისტრალი, აეროპორტი) მიმდებარე სახელმწიფოსა და მუნიციპალიტეტის საკუთრებაშია არსებული 50 ჰა ყოფილი საწარმოო კომპლექსი. თუმცა რაიმე გეგმა ამ ეტაპზე არ არსებობს.

6.6 საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩოები

საქართველოში არსებული 6 სახის გადასახადიდან მხოლოდ 1 - ქონების გადასახადი არის ადგილობრივი მნიშვნელობის გადასახადი. მუნიციპალურ დონეზე წყდება ადგილობრივი მოსაკრებლების შემოღება/გაუქმება, ადმინისტრირება და ქონების გადასახადის ტარიფის განსაზღვრა. მუნიციპალიტეტში სულ სამი სახის მოსაკრებელია სათამაშო ბიზნესის, დასუფთავების და სამშენებლო. გადასახდელები რომელთა შემოღება/გაუქმება და ტარიფის განსაზღვრა მუნიციპალიტეტის კომპეტენციას განეკუთვნება არ წარმოადგენს ბიზნესისთვის დაბრკოლებას. ბიზნესისთვის პრობლემას წარმოადგენს დროში გაწელილი მშენებლობის ნებართვები საერთაშორისო მნიშვნელობის გზების და სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის მიმდებარედ. რაც ძირითადად გამოწვეულია ერთიანი მოქნილი სისტემის არ არსებობით და კომუნიკაციის ნაკლებობით უწყებებს შორის. უკვე მიმდინარეობს მუნიციპალიტეტის მხრიდან შესაბამის უწყებებთან კომუნიკაცია რომ შემუშავებულ იქნას მოქნილი სისტემა პრობლემის აღმოსაფხვრელად. ბიზნესის განცხადებით საკანონმდებლო ბაზა დახვეწილია თუმცა როცა საქმე ეხება სხვადასხვა ტექნოლოგიების და დანადგარების შეძენას წარმოებისთვის აქ შესაძლებელია უფრო მეტი შეღავათები დაწესდეს მაგ.

როდესაც მცირე ბიზნეს სურს სხვადასხვა დანადგარი შეიძინოს (მაგ სამკერვალო ავტომობილის პერიფერიული ნაწილების საწარმოებლად დ.ა.შ) უცხოეთიდან, მასში გადასახდელი თანხის თითქმის 1/3 მდე საბაჟო და სხვადასხვა გადასახადის გადახდაში ჭირდება ამიტომ ბიზნესები რომლებიც ორიენტირებული არიან სხვადასხვა პროდუქციის იმპორტზე ვერ ახერხებენ იმპორტის ნაცვლად შეიძინონ შესაბამისი მოწყობილობები და აქ აწარმოონ ბიზნესი.(სუსტი მხარე ფინანსური ხელმისაწვდომობა) თუმცა აღნიშნული საკანონმდებლო საკითხის გადაწყვეტა მუნიციპალიტეტის კომპეტენციას არ განეკუთნება მაგრამ მნიშვნელოვანია ალტერნატიული ხერხებით პრობლემის მოგვარება. როგორც არის წახალისება ბიზნესები სხვადასხვა პროგრამებით.

6.7 უნარები და ადამიანური კაპიტალი

სამუშაო ძალის განვითარება მუნიციპალიტეტისთვის შედარებით ახალი კონცეფციაა. საგანმანათლებლო სისტემა არ პასუხობს ბიზნეს სექტორის რეალურ საჭიროებებს. IT სპეციალისტები, აგრონომი, ვეტერინარი, ტექნოლოგი, მარკეტინგის სპეციალისტი, ბუღალტრები, მომსახურების სფეროს წარმომადგენლები, ეს ის დარგები და პროფესიებია რომელზეც კვალიფიციურ კადრებზე მოთხოვნა დიდია. ინტენსიურათ ხდება კვალიფიციური კადრების გადინება მუნიციპალიტეტის ფარგლებს გარეთ, უფრო მეტად დედაქალაქსა და უცხოეთში რაც ძირითადად გამოწვეულია შრომის ანაზღაურებით რაც დედაქალაქში კონკრეტულ პროფესიებზე 3- 4 ჯერ მაღალია, ასევე ცხოვრების დონით დედაქალაქი უფრო მიმზიდველია მათთვის საცხოვრებლად. ახალგაზრდები უმაღლეს სასწავლებლებში ახარებენ (სამტრედიისში არ არის უმაღლესი სასწავლებლები) ძირითადად თბილისში, მათი დიდი ნაწილი უკან არ ბრუნდება. წლების წინ რამდენიმე პროფესიული სასწავლებელი ფუნქციონირებდა რომელიც არამარტო მუნიციპალიტეტს არამედ რეგიონს ემსახურებოდა, მაგრამ ეხლა არ ფუნქციონირებს არადა მნიშვნელოვანია პროფესიული სასწავლებლების არსებობა. თუმცა მნიშვნელოვანია მთავრობის ინიციატივა რომლითაც 2021 წლისთვის ყველა რეგიონში გაიხსნება პროფესიული სასწავლებლები თავის მხრივ საპასუხოდ მუნიციპალიტეტი ხელს შეუწყობს ამ ინიციატივის განხორციელებას რაზეც უკვე შერჩეული აქვს ორი ყოფილი პროფესიული სასწავლებლის ტერიტორია. რომელიც მზადაა გადასცეს შესაბამის სუბიექტს პროფესიული სასწავლებლისთვის. დასაქმების მაძიებლები ძირითადად სხვადასხვა დასაქმების პორტალებზე (worknet.gov.ge, jobs.ge, hr.gov.ge, hr.ge) რეგისტრირდებიან აღნიშნულ საიტებზე ჯამში 1000- 1500 მდე ადამიანია დარეგისტრირებული ასეთი მცირე რაოდენობის გამომწვევი მიზეზია ის რომ ნაწილს დაუსაქმებელი მოქალაქეებისა უჭირს თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება (საშუალო და მაღალი ასაკის მოქალაქეებს) საჭიროა ადამიანური რესურსის განვითარება როგორც ბიზნესის კუთხით (შესაბამისი ბიზნეს უნარჩვევები) ასევე პროფესიული კუთხით თითქმის ყველა სფეროში.

6.8 გარე პოზიციონირება და მარკეტინგი

სამტრედიის მუნიციპალიტეტს დიდი პოტენციალი გააჩნია ისევე როგორც რეგიონში ასევე ქვეყანაში როგორც უცხოური ასევე ადგილობრივი ინვესტიციების მოზიდვის კუთხით. ადგილმდებარეობა და მიწის რელიეფი ეკონომიკური საქმიანობისათვის მნიშვნელოვანი ფაქტორებია არსებული ბიზნესის გაფართოებისა და ახალი ბიზნეს კომპანიების მოზიდვისთვის. თუმცა ინვესტორებისთვის სამტრედიის მუნიციპალიტეტი პოტენციალი სათანადოდ არ არის ცნობადი, რადგანაც არ არსებობს კონკრეტული საინვესტიციო წინადადებები და შესაბამისი მარკეტინგული ინსტრუმენტები. ასევე გამოცდილება და ცოდნა ინვესტორებთან ურთიერთობის, ბიზნეს პროგრამებისა და პროექტების შედგენის, თუმცა რეგიონის ცნობადობის და გასაზრდელად იქმნება დესტინაციის ცენტრი რომელსაც მუნიციპალიტეტიც აპირებს შეურთედეს რაც ერთ ერთი პირველი აქტივობა იქნება ცნობადობის გასაზრდელად. ბოლო წლებში

მუნიციპალიტეტმა მსხვილი ინვესტიციები განახორციელა ფიზიკური გარემოსა და ცხოვრების ხარისხის გასაუმჯობესებლად. თუმცა ჯერ კიდევ მნიშვნელოვანი ნაწილია მოსაწესრიგებელი. ქალაქის შიდა გზების მხოლოდ 40%-ია მოწესრიგებული. ადგილობრივები მოქალაქეები ერთერთ ყველაზე მნიშვნელოვნად ფიზიკური ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებას მიიჩნევენ. ასევე მნიშვნელოვანია ყოფილი საწარმოო შენობები, გასაუმჯობესებელია მათთან ტრანსპორტისადმი მისადგომობა და მათი ინფრასტრუქტურული მდგომარეობა რათა გაიზარდოს ინვესტორების დაინტერესება. იგივე ითქმის სასოფლო სამეურნეო სავარგულებზე სადაც პრობლემაა სასოფლო სამეურნეო სავარგულებთან მისასვლელი გზა და ირიგაცია, მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტის პოზიტიური იმიჯის შექმნისთვის არსებული პოტენციალის გამოყენება რასაც იძლევა აქ მდებარე აეროპორტი ტურიზმის კუთხით, სადაც შესაძლებელია განვითარდეს საცხენოსნო და სათავგადასავლო ტურიზმი რასაც ხელი უნდა შეუწყოს აქ მდებარე სხვადასხვა ობიექტებმა. განსაკუთრებით იპოდრომი, მნიშვნელოვანი სათავგადასავლო ტურიზმის პოტენციალის მქონე მე-5 საუკუნის ტელეფისის ციხის მიმდებარე ტერიტორია, სადაც საჭიროა ფიზიკური ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება. სულ მუნიციპალიტეტში 21 პარკი და 5 სკვერია, რომლებშიც გასართობი ატრაქციონებია მოწყობილი. მუნიციპალიტეტში არის რამდენიმე საფეხბურთო და კალათბურთის მოედანი, მაღალი დონის საცურაო აუზი, ეხლა მიმდინარეობს საჩოგბურთო კომპლექსის მშენებლობა, მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს თეატრი, სხვადასხვა კულტურული და სპორტული დაწესებულებებიც მრავლადაა და წლის განმავლობაში ისინი სხვადასხვა პროგრამებს ახორციელებს ადგილობრივი და მეზობელი მუნიციპალიტეტისთვის.

7. SWOT ანალიზი

S - ძლიერი მხარეები	W - სუსტი მხარეები
---------------------	--------------------

<ul style="list-style-type: none"> • მუნიციპალიტეტის სტრატეგიული მდებარეობა. • მუნიციპალიტეტის გამოყენება სავაჭრო ცენტრად მეზობელი მუნიციპალიტეტებისთვის • სტრატეგიული საგზაო საკომუნიკაციო ობიექტები (აეროპორტი რკინიგზა, ცენტრალური გზა) • ინვესტიციების ზრდა რეგიონულ ბაზრებზე ორიენტირებულ ბიზნესში. • მუნიციპალიტეტის გამჭირვალობა ტენდერებსა და აუქციონებში • განვითარებული საბანკო ინსტიტუციების ქსელი • დივერსიფიცირებული ბიზნესი და სოფლის მეურნეობა (რეგიონთან შედარებით) • ბუნებრივ კლიმატური პირობები • მრავალდარგოვანი კულტურის მოყვანის ტრადიცია და გამოცდილება. • დიდი რაოდენობით სასოფლო სამეურნეო სავარგულები. • ბიზნეს ფართებზე მოთხოვნის ზრდა. • მუნიციპალიტეტში ქონების პრივატიზაცია /იჯარა/ქირაობის გამჭირვალობა. 	<ul style="list-style-type: none"> • ინოვაციების ნაკლებობა ბიზნესში და სოფლის მეურნეობაში. • ბიზნეს სექტორში ფინანსური ცოდნის ნაკლებობა. • „სტარტაფ ბიზნესზე“ ფინანსების არახელმისაწვდომობა • მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მიზნობრივ ტრანსფერებზე დამოკიდებულება • ინვესტორებთან ურთიერთობის გამოუცდელობა და არასაკმარისი ცოდნა. • ახალგაზრდების და კვალიფიციური კადრების მიგრაცია. • ადგილობრივი ბიზნესის მხარდასაჭერი პროგრამების ნაკლებობა ახალგაზრდებისთვის • არასაკმარისად განვითარებული ფიზიკური ინფრასტრუქტურა ტურიზმისთვის. • სოფლის მეურნეობაში ოპტიმალური კულტურის ჯიშების შერჩევა. • კვალიფიკაციური სპეციალისტების ნაკლებობა სოფლის მეურნეობაში. • მოუწესრიგებელი სასოფლო სამეურნეო ინფრასტრუქტურა (სავარგულების 27%) სასოფლო სამეურნეო მიწა მისასვლელი გზები) • საჯარო და კერძო სექტორში ურთიერთთანამშრომლობის ნაკლებობა. • არსებული ეროვნული და დონორი ორგანიზაციების ბიზნესის განვითარების შესახებ ინფორმაციაზე ერთიანი ბაზის არარსებობა.
O - შესაძლებლობები	T - საფრთხეები
<ul style="list-style-type: none"> • ღრმა დაყოვლისმომცველი ვაჭრობა ევროპასთან. შედეგად წარმოქმნილი შესაძლებლობები. • ბიზნესის ხელშეწყობი სახელმწიფო და დონორი ორგანიზაციების პროგრამები • შესაძლებლობები რომელსაც ქნის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული დიდი რაოდენობით ბრაუნფილდები • პროფესიულ სასწავლებლების განვითარების პოტენციური მუნიციპალიტეტში. • აეროპორტის მეზავრთა რაოდენობის ზრდა. • შესაძლებლობები რომელსაც იძლევა პოტენციური ტურისტული ობიექტები (იპოდრომი, ტელეფისის მიმდებარე ტერიტორია). • კარგი ბუნებრივ კლიმატური პირობები სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოებისათვის • კენკროვანი კულტურების განვითარების პოტენციური 	<ul style="list-style-type: none"> • სტანდარტები და ხარისხის მოთხოვნები. ბიზნესში • სტიქიური მოვლენები მეწყერი, სეტყვა და.ა.შ • კვალიფიციური კადრების გადინება. • ბიზნესმენების ინდიფერენტულობა ერთიანი თანამშრომლობისთვის.

მუნიციპალიტეტს რეგიონში სხვა მუნიციპალიტეტებთან შედარებით აქვს პოტენციური იქცეს ერთ-ერთ ძლიერ ეკონომიკურ ცენტრად, რის საშუალებასაც იძლევა მუნიციპალიტეტის სტრატეგიული გეოგრაფიული მდებარეობა, სტრატეგიული საგზაო

საკომუნიკაციო ობიექტები (აეროპორტი რკინიგზა, ცენტრალური გზა), ინვესტიციების ზრდა რეგიონულ ბაზრებზე ორიენტირებულ ბიზნესში, მუნიციპალიტეტის გამოყენება სავაჭროდ მეზობელი მუნიციპალიტეტებისთვის, დივერსიფიცირებული ბიზნესი და სოფლის მეურნეობა (რეგიონთან შედარებით), მრავალდარგოვანი კულტურის მოყვანის ტრადიცია და გამოცდილება. დიდი რაოდენობით სასოფლო სამეურნეო სავარგულები და შესაძლებლობები, რომელიც არსებობს, სახელმწიფო თუ დონორი ორგანიზაციების პროგრამები, ღრმა და ყოვლისმომცველი ევროპასთან ვაჭრობა, კარგი ბუნებრივ კლიმატური პირობები სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოებისთვის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული დიდი რაოდენობით ბრაუნფილდები, პოტენციური ტურისტული ობიექტები, აეროპორტის მგზავრთა რაოდენობის ზრდა საშუალებას აძლევს მუნიციპალიტეტს თავისი მცირე ბიუჯეტის, სხვადასხვა დონორების, საჯარო და კერძო სექტორის თანამშრომლობის და ერთობლივი რაციონალური ღონისძიებების შედეგად, მაქსიმალურად იყოს წარმოჩენილი და გამოყენებული დადებითი მხარეები, დაიძლიოს ის უარყოფითი მხარეები და გამოწვევები როგორცაა ინოვაციების ნაკლებობა ბიზნესსა და სოფლის მეურნეობაში, ბიზნეს სექტორში ცოდნის ნაკლებობა, ცნობადობის ნაკლებობა მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური პოტენციალის, ინვესტორებთან ურთირერთობის გამოუცდელობა და არასაკმარისი ცოდნა, ახალგაზრდების და კვალიფიციური კადრების მიგრაცია, არასაკმარისად განვითარებული ფიზიკური ინფრასტრუქტურა, მოუწესრიგებელი სასოფლო სამეურნეო ინფრასტრუქტურა(სავარგულების 27%) , სასოფლო სამეურნეო სავარგულებთან მისასვლელი მოუწესრიგებელი საგზაო კომუნიკაცია, არსებული ეროვნული და დონორი ორგანიზაციების ბიზნესის განვითარების შესახებ ინფორმაციაზე ერთიანი ბაზის არ არსებობა.

სამტრედიის მუნიციპალიტეტის ეკონომიკის სტრუქტურის და SWOT ანალიზის გათვალისწინებით პარტნიორების ჩართულობით შემუშავებული იქნა ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების ხედვა და მიზნები რომელიც გაზიარებული იქნა საზოგადოების ფართო ნაწილისგან.

8. ხედვა და მიზნები

ხედვა: სამტრედია, მუნიციპალიტეტი ინოვაციური მცირე და საშუალო ბიზნესითა და ინვესტორთა მომსახურების თანამედროვე სერვისებით.

მიზნები: 1) ინვესტორთა მომსახურების გაუმჯობესება

2) ბიზნესის მხარდაჭერა სამეწარმეო უნარების განვითარების ხელშეწყობით.

3) აგროწარმოების განვითარების ხელშეწყობა და ადგილობრივი წარმოებული პროდუქციის პოპულარიზაცია

9. სამოქმედო გეგმა

ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების სამოქმედო გეგმა (იხილეთ ცხრილი1) შემუშავდა ადგილობრივი პარტნიორების და დაინტერესებული მხარეების აქტიური მონაწილეობით, სამოქმედო გეგმა ორიენტირებულია საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესებაზე, მცირე და საშუალო ბიზნესის დახმარებაზე, ბიზნესში ინოვაციების ხელშეწყობაზე, აგროსექტორის და ტურიზმის ხელწყობაზე. ასევე ბიზნეს საქმიანობაში ახალგაზრდების ქალების შშმ პირების და სხვა სოციალური ჯგუფების გააქტიურებაზე. გეგმის განხორციელებაზე პასუხსიმგებელია სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერია.

ცხრილი 1 სამოქმედო გეგმა

თემატური ბლოკები	მთავარი მიზნები	ქმედება	ხანგრძლივობა (დაწყება/დასრულება)	მონაწილე პარტნიორები	საორიენტაციო ღირებულება ეროვნულ ვალუტაში (ექვივალენტი ევროში)	მონიტორინგის მაჩვენებლები / მყისიერი შედეგების ინდიკატორები	შედეგები / საბოლოო შედეგების ინდიკატორები
1. მარეგულირებელი და ინსტიტუციური ჩარჩო; 2. უნარები და ადმინისტრაციული, ჩართულობა 3. მიწა და ინფრასტრუქტურა; 5. გარეპოზიციონირება და	1. ინვესტორთა მომსახურების გაუმჯობესება	1.1 მუნიციპალიტეტის შესახებ მარკეტინგული მასალების მომზადება	8/2019-12/2021		92 000 ლარი 29677 ევრო	მომზადებულია მუნიციპალიტეტის საიმიჯო კლიპი, ბუკლეტები. გავრცელებულია ადგილობრივი, რეგიონალური მედია საშუალებებით და სოციალური ქსელებით /მომზადებული საიმიჯო კლიპი, ბუკლეტები და მაყრებელთა რაოდენობა	გაზრდილია მუნიციპალიტეტის საინვესტიციო პოტენციალისა ცნობადობა./გაზრდილია ინვესტიციების მოცულობა და ვიზიტორების რაოდენობა
		1.2 საინვესტიციო კატალოგის შექმნა	6/2020-10/2021	ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	50000 ლარი 16129 ევრო	შექმნილია მუნიციპალიტეტის საინვესტიციო კატალოგი/ შექმნილი კატალოგი	გაზრდილი ინვესტიციები/ ინვესტიციების მოცულობა
		1.3 მუნიციპალიტეტში საინვესტიციო ობიექტების იდენტიფიკაცია, დარეგისტრირება, შეფასება, მასზე საინვესტიციო წინადადების მომზადება	11/2019 - 12/2021	რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო, ბიზნეს სექტორი.	2 463 049 794531 ევრო	იდენტიფიცირებულია საინვესტიციო ობიექტები, მომზადებულია საკადასტრო აზომვითი ნახაზები, შეფასებულია ექსპერტის მიერ. დარეგისტრირებულია ქონება მუნიციპალურ საკუთრებაში, მომზადებულია საინვესტიციო	გაზრდილია საინვესტიციო ობიექტებისადმი ინტერესი, გაზრდილია ინვესტიციების რაოდენობა, გაზრდილია დასაქმებულთა რაოდენობა/ ინვესტიციების რაოდენობა და დასაქმებულთა რაოდენობა.

მარკეტინგი					წინადადებები/დარეგისტრირებული საინვესტიციო ობიექტები, და მათთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურა/ მომზადებული საინვესტიციო წინადადებები	
	1.4. საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობის ჩამოყალიბება, ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენა ბაზრობებში და ფესტივალებში მონაწილეობა	1/2020-12/2021	სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაცია საგარეო საქმეთა სამინისტრო, ბიზნეს სექტორი.	24 000 ლარი 7741 ევრო	დამყარებულია ურთიერთობა სხვადასხვა ქალაქთან და ორგანიზაციასთან, შერჩეულია ფესტივალები და ბაზრობები მონაწილეობის მისა-ღებად/ ურთიერთ თანამშრომლობის რაოდენობა საერთაშორისო დონეზე, ფესტივალების და ბაზრობების მუნიციპალიტეტიდან მონაწილეთა რაოდენობა.	გაზრდილია მუნიციპალიტეტის ცნობადობა, გაზრდილია საინვესტიციო შესაძლებლობებზე ინფორმირებულობა. დამყარებულია საერთაშორისო ურთიერთობები. გაზრდილია ინვესტორების ინტერესი. საერთაშორისო პარტნიორების ოდენობა, ფესტივალებსა და გამოფენა ბაზრობებში მონაწილეთა ოდენობა. საერთაშორისო დონეზე დამყარებული ურთიერთობის რაოდენობა, დაინტერესებული ინვესტორების რაოდენობა.
	1.5. იმერეთის რეგიონალური დესტინაციის მართვის ორგანიზაციის (DMO) შექმნა	8/2019-12/2021	იმერეთის მუნიციპალიტეტები, სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაცია	10 000 ლარი 3225 ევრო	შექმნილია იმერეთის რეგიონალური დესტინაციის მართვის ორგანიზაცია (DMO) /მუნიციპალიტეტი ორგანიზაციის წევრი	შემუშავებულია პროგრამები მარკეტინგის, პროდუქტების განვითარების, ადამიანური რესურსების ზრდის, პარტნიორული ურთიერთობების ჩამოყალიბების, ბიზნეს სექტორის წახალისების, ადგილობრივი პროდუქციის პოპულარიზაციის ხელშეწყობის./შემუშავებული პროგრამები.
	1.6 მუნიციპალიტეტის თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება საინვესტიციო მიმართულებით	1/2020-12/2021	ინფრასტრუქტურის და რეგიონული განვითარების სამინისტრო, ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	24 000 ლარი 7741 ევრო	მოხდა თანამშრომელთა გადამზადება. /ჩატარებული ტრენინგების სემინარების რაოდენობა, გადამზადებულ თანამშრომელთა რაოდენობა	გაზრდილია თანამშრომელთა შესაძლებლობები ბიზნესპროგრამების შემუშავების, დონორებთან და ინვესტორებთან ურთიერთობაში/ შეფასება სწავლებამდე და სწავლების შემდგომ
	1.7 ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა		ინფრასტრუქტურის და რეგიონული განვითარების სამინისტრო, ბიზნეს სექტორი საერთაშორისო და ადგილობრივი სსო.	928990 ლარი 299674 ევრო	მოხდა იპოდრომის ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, შექმნილ იქნა ველოსიპედები, დაიგო ველო ბილიკი, მოწესრიგდა სკვერი. /მოწესრიგებული იპოდრომის ინფრასტრუქტურა, შექმნილი ველოსიპედი,	გაზრდილია მუნიციპალიტეტის ტურისტული მიმზიდველობა, მზარდია ვიზიტორთა რაოდენობა და სამეწარმეო საქმიანობა, გაზრდილია მიმდებარედ არსებული ოჯახური მეურნეობების შემოსავლები./ტურისტული ნაკადების ზრდა, შექმნილი სამუშაო ადგილები.

						დაგებული ველო ბილიკი, მოწესრიგებული სკვერი,	
1. მარეგულირებელი და ინსტიტუციური ჩარჩო; 2. უნარები და ადმინისტრაციული, ჩართულობა. 3 მიწა და ინფრასტრუქტურა; 4. ფინანსური ხელმისაწვდომობა 5. გარე პოზიციონირ	2 ბიზნესის მხარდაჭერა სამეწარმეო უნარების განვითარების ხელშეწყობით	2.1 კერძო და საჯარო პლატფორმის ჩამოყალიბება	01/2020 - 12/2021	ბიზნეს სექტორი, ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	4 000 ლარი 1290 ევრო	ჩამოყალიბებულია და ინსტიტუციონალიზებულია კერძო და საჯარო დიალოგი. / მონაწილეთა რაოდენობა	ბიზნესი და მუნიციპალიტეტი ერთობლივად ახორციელებენ პრობლემების საჭიროებების იდენტიფიკაციას და გადაწყვეტას, ერთობლივი ჩართულობით ხდება სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების განხორციელება/ ერთობლივი ჩართულობით განხორციელებული პროგრამები და პროექტები.
		2.2. ინოვაციების ცენტრის შექმნა	12/2019 - 12/2021	ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო, ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	345 000 ლარი 111290 ევრო	შექმნილია ინოვაციების ცენტრი. / შექმნილი ინოვაციების ცენტრი. ჩატარებული სასწავლო შეხვედრები და სწავლებები, ჩატარებული ღონისძიებები.	ჩატარებულია სასწავლო შეხვედრები, გადამზადებულია სტარტაპერები, ახალგაზრდები, ქალები, შშმ პირები, ბიზნეს საქმიანო-ბისთვის მოწყვლადი ჯგუფები, ჩატარებულია სხვადასხვა ღონისძიებები ოლიმპიადები ინოვაციების კონკურსი, საგრანტო კონკურსი დ.ა.შ./ გადამზადებულ სუბიექტთა, სტარტაპერთა, დასაქმებულთა რაოდენობა.
		2.3 ბიზნესის საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრის შექმნა	08/2019 - 12/2021	ბიზნეს სექტორი, ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	35000 ლარი 11290 ევრო	შექმნილია ბიზნესის საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრი. შექმნილია ინფორმაციული ბაზა ინვესტორებისთვის, დამწყები და არსებული ბიზნესისთვის/. შექმნილი ბიზნესის საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრი. შექმნილი ინფორმაციული ბაზა.	ბიზნესისთვის ხელმისაწვდომია ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის საინვესტიციო პოტენციალის შესახებ. ერთ სივრცეში თავმოყრილია სახელმწიფო და დონორი ორგანიზაციების ბიზნესის ხელშეწყობი პროგრამები, დამწყები და არსებული ბიზნესისთვის ხელმისაწვდომია კვალიფიციური საკონსულტაციო მომსახურება./ ბიზნეს საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრის მოსარგებლეთა რაოდენობა.

ეზა და მარკე ტინგი		2.4 სტარტაპების და არსებული ბიზნესის ხელშეწყობა ახალი საოფისე ფართების ხელმისაწვდომობის ზრდით.	02/2020 - 12/2021	ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	20 000 ლარი 6451 ევრო	შექმნილი ახალი საწარმოო და საოფისე ფართები/ საწარმოო და საოფისე ფართების რაოდენობა	გაზრდილია საწარმოო და საოფისე ფართებზე ხელმწივდომობა, გაზრდილია სტარტაპერებისა და არსებული ბიზნეს ობიექტების ოდენობა, / საოფისე საწარმოო ფართების მოსარგებლეთა რაოდენობა.
		2.5 ქალების, შშმ. პირებისთვის და ინკლუზიური ჯგუფებისთვის სამეწარმეო და სამუშაო უნარების გაძლიერებისთვის სასწავლო შეხვედრების, ჩატარება სხვა	1/2020-12/2021	ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“, ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	159 200 ლარი 51354 ევრო	ჩატარებულია სასწავლო შეხვედრები, გადამზადებულია ქალები, შშმ პირები, ბიზნეს საქმიანობისთვის მოწყვლადი ჯგუფები/ ჩატარებული სასწავლო	აღამიანური რესურსების ზრდა, ქალების, შშმ. პირებისა და მოწყვლადი ჯგუფების დასაქმების შესაძლებლობის ზრდა და ცნობიერება ამაღლება/ცნობიერება ამაღლებულ პირთა ოდენობა, დასაქმებულ პირთა ოდენობა
2.უნარები და ადამიანური კაპიტალი; 3. მიწა და ინფრასტრუქტურა; 5.გარე პოზიციონირება და მარკე ტინგი	3. აგროწარმოების განვითარების ხელშეწყობა და ადგილობრივი წარმოებული პროდუქციის პოპულარიზაცია	3.1 სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე სადრენაჟო სისტემის მოწესრიგება.	01/2020 - 12/2021	გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ადგილობრივი ფერმერები.	100 500 ლარი 32 419 ევრო	გაყვანილია ძირითად ფართობებზე დამწრეტი არხები/ გაყვანილი საწრეტი არხები	გაზრდილია სავარგულების გამოყენების რაოდენობა, გაზრდილია არსებულ სავარგულებზე მოსავლიანობის ზრდა/ დამატებით გამოყენებული სავარგულების რაოდენობა, მოსავლიანობის რაოდენობა შესაბამის სავარგულებზე.
		3.2 სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებთან მისასვლელი საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება	01/2020 - 12/2021	გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ადგილობრივი ფერმერები.	139 400 ლარი 44967 ევრო	მოწყობილია 3000 ჰექტარ ფართობზე, მისასვლელი გზა, მდინარე რიონზე გაკეთებულია ბორანი/ სავარგულებთან მისასვლელი გზების ფართობი, გაკეთებული ბორანი.	გაზრდილი სავარგულების გამოყენების რაოდენობა, გაზრდილი მოსავლიანობა, ინვესტორების დაინტერესება სასოფლო სამეურნეო სავარგულებზე/ დამატებით გაზრდილი სავარგულების რაოდენობა, გაზრდილი მოსავლიანობა, გაზრდილი ინვესტიციები.
		3.3. ფერმერთა ხელშეწყობა მიწის (მრავალკომპონენტური) ლაბორატორიული კვლევების დაფინანსებით	06/2020 - 11/2021	და ბიზნეს სექტორი	10 000 ლარი 3225 ევრო	ფერმერებისათვის ჩატარებულია სხვადასხვა ლოკაციაზე მიწის ლაბორატორიული ანალიზი/ ჩატარებული მიწის ლაბორატორიული ანალიზის რაოდენობა	შერჩეულია სასოფლო-სამეურნეო კულტურის ოპტიმალური ჯიშები. შემუშავებულია რეკომენდაციები ფერმერებისთვის/ ფერმერების რომლებმაც ისარგებლეს რეკომენდირებული ოპტიმალური კულტურის ჯიშებით./რეკომენდაციების რაოდენობა.

	3.4. ადგილობრივი წარმოების პროდუქტების პოპულარიზების მიზნით ყოველწლიური ფესტივალებისა და სახალხო დღესასწაულის მოწყობა	09/2019 - 10/2021	სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაცია ბიზნეს სექტორი, ადგილობრივი და საერთაშორისო სსო	72250 ლარი 23306 ევრო	ჩატარებულია ადგილობრივი ფესტივალები/ჩატარებული ღონისძიებების ოდენობა	გაზრდილია მუნიციპალიტეტის, წარმოებული პროდუქციის ცნობადობა გაზრდილია მწარმოებლების პროდუქციის გასაღების ბაზარი და შემოსავლები /წარმოებული პროდუქციის გაყიდვების ზრდა. ფესტივალებზე მოწვეულთა და მონაწილეთა რაოდენობა,
	3.5. აგროსექტორის წარმომადგენელთა უნარების განვითარება აგროსექტორის ხელშეწყობა გადამზადების გზით	03/2020 - 10/2021	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეო ზის სამინისტრო	39 800 ლარი 12 838 ევრო	ტრენინგ-სწავლებების მეშვეობით გადამზადებულია ფერმერები/ჩატარებული ტრენინგ სწავლებები,	ამაღლებული აქვთ ცნობიერება ფერმერებს, დანერგილია თანამედროვე ტექნოლოგიები და მიდგომები, გაზრდილია ფერმერთა შემოსავლები. / ტრენინგ-სწავლებებში მონაწილე ფერმერთა რაოდენობა, თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და მიდგომების გამოყენების მაჩვენებლები.

10. დაფინანსების სქემა

ადგილობრივი ეკონომიკური განვით დაფინანსების სქემაში გათვალისწინებული ღონისძიებების საორიენტაციო ღირებულება გაწრელილია მსგავსი ღონისძიებების მაგალითზე და ასახავს როგორც კაპიტალური ასევე სხვა სახის ხარჯებს. სამოქმედო გეგმაში თანხების განაწილება შეესაბამება გეგმაში ფარდობითი პრიორიტეტების წონას, სამოქმედო გეგმაში აღწერილი ღონისძიებების დაფინანსების მთლიანმა მოცულობამ შეადგინა 4 606 477 ლარი. აქედან განსაზღვრულია რომ ადგილობრივი ბიუჯეტით დაფინანსდება. 78% (3 613 487 ლარი). ღონისძიებები რომლებშიც არის დაფინანსების წყვეტა (მთლიანი ღონისძიებების ფინანსების 22 % 992990 ლარი), მნიშვნელოვანია კერძო სექტორთან და სხვადასხვა დონორ ორგანიზაციებთან მუშაობა რათა მოხდეს ფინანსური რესურსის მოძიება.

ცხრილი 2

ღონისძიებები	საორიენტაციო ღირებულება	დაფინანსებ24 56ის წყარო				წყვეტა დაფინანსებაში	შენიშვნები
		ადგილობრივი ბიუჯეტი	მაღალი დონის ბიუჯეტი	ბიზნესი	დონორები		
1.1 მუნიციპალიტეტის მარკეტინგული აქტიობა	92 000 ლარი 29 677 ევრო	92 000 ლარი 29 677 ევრო					
1.2 საინვესტიციო კატალოგის შექმნა	50 000 ლარი 16 129 ევრო					50 000 ლარი 16 129 ევრო	

1.3 მუნიციპალიტეტში საინვესტიციო ობიექტების იდენტიფიკაცია, დარეგისტრირება, შეფასება გამართული საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურით უზრუნველყოფა და მასზე საინვესტიციო წინადადების მომზადება	2 463 049 ლარი 794 531 ევრო	245 749 ლარი 78951 ევრო	2 192 300 ლარი 707516 ევრო	25 000 ლარი 8064 ევრო			
1.4. საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობის ჩამოყალიბება, ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენა ბაზრობებში და ფესტივალებში მონაწილეობა	30 000 ლარი 9677 ევრო	22 000 ლარი 7098 ევრო		3 000 ლარი 967 ევრო		5 000 ლარი 1612 ევრო	
1.5. იმერეთის რეგიონალური დესტინაციის მართვის ორგანიზაციის (DMO) შექმნა	10 000 ლარი 3225 ევრო	10 000 ლარი 3225 ევრო					
1.6 მუნიციპალიტეტის თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება საინვესტიციო მიმართულებით	29 000 ლარი 9354 ევრო	24 000 ლარი 7742 ევრო			5 000 ლარი 1612 ევრო		
1.7. ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა	928990 ლარი 299674 ევრო	174 000 ლარი 56129 ევრო				754990 ლარი 243 545 ევრო	
2.1 კერძო და საჯარო პლატფორმის ჩამოყალიბება	4 000 ლარი 1290 ევრო	1 500 ლარი 484 ევრო		500 ლარი 161 ევრო		2 000 ლარი 645 ევრო	
2.2. ინოვაციების ცენტრის შექმნა	345 000 ლარი 111 290 ევრო	80 000 ლარი 25 807 ევრო	114 000 ლარი 36 774 ევრო			151 000 ლარი 48 709 ევრო	
2.3 ბიზნესის საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრის შექმნა	35 000 ლარი 11 290 ევრო	15 000 ლარი 4839 ევრო				20 000 ლარი 6451 ევრო	
2.4 სტარტაპების და არსებული ბიზნესის ხელშეწყობა ახალი საოფისე ფართების ხელმისაწვდომობის ზრდით.	20 000 ლარი 6450 ევრო	10 000 ლარი 3225 ევრო				10 000 ლარი 3225 ევრო	
2.5 ქალების, ახალგაზრდების, შშმ. პირებისთვის და ინკლუზიური ჯგუფებისთვის სამეწარმეო და სამუშაო უნარების გაძლიერებისთვის სასწავლო შეხვედრების, ჩატარება სხვა აქტივობები.	159 200 ლარი 52 966 ევრო	154 200 ლარი 51 354 ევრო			5 000 ლარი 1612 ევრო		
3.1 სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე სადრენაჟო სისტემის მოწესრიგება.	100 500 ლარი 32 419 ევრო	60 500 ლარი 19516 ევრო	40 000 ლარი 12 903 ევრო				
3.2 სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებთან მისასვლელი საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება	217 688 ლარი 44 967 ევრო	217 688 ლარი 44 967 ევრო					
3.3. ფერმერთა ხელშეწყობა მიწის (მრავალკომპონენტანი) ლაბორატორიული კვლევების დაფინანსებით	10 000 ლარი 3225 ევრო	10 000 ლარი 3225 ევრო					

3.4. ადგილობრივი წარმოების პროდუქტების პოპულარიზების მიზნით ყოველწლიური ფესტივალებისა და სახალხო დღესასწაულის მოწყობა	72 250 ლარი 23305 ევრო	47 250 ლარი 15 241 ევრო		25 000 ლარი 8064 ევრო			
3.5. აგროსექტორის წარმომადგენელთა უნარების განვითარება აგროსექტორის ხელშეწყობა გადამზადების გზით	39 800 ლარი 12837 ევრო	9 800 ევრო 3161 ევრო	20 000 ლარი 6451 ევრო		10 000 ლარი 3225 ევრო		
ჯამი	4 606 477 ლარი 1 485 955 ევრო	1 173 687 ლარი 378608 ევრო	2 366 300 ლარი 763322 ევრო	53 500 ლარი 17 258 ევრო	20 000 ლარი 6451 ევრო	992 990 ლარი 320316 ევრო	

11. ქმედებების შიდა მონიტორინგის გეგმა

ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების სამოქმედო გეგმაში გათვალისწინებული ღონისძიებები ოთხი საანგარიშო პერიოდის მიხედვით არის დაყოფილი (თითოეული 6 თვე) შუალედურ მოსალოდნელ შედეგებთან ერთად. გეგმის ოფიციალურად დამტკიცების დროს, პარტნიორების და დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით მოხდება მონიტორინგის კომიტეტის შექმნა სადაც უზრუნველყოფილი იქნება გენდერული ბალანსი და წარმოდგენილი იქნება ადგილობრივი თვითმმართველობის, კერძო და სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლები, კომიტეტი მონიტორინგს გაუწევს გეგმის შესრულებას, ორგანიზებას გაუწევს კვარტალურ შეხვედრებს და მოამზადებს გეგმის შერულების შუალედურ ანგარიშებს.

ცხრილი 3 ქმედებების და შიდა მონიტორინგის გეგმა

ქმედება	ხანგრძლივობა (დაწყება/ დასრულება)	მოსალოდნელი შედეგები თვე 1-6	მოსალოდნელი შედეგები თვე 7-12	მოსალოდნელი შედეგები თვე 13-18	მოსალოდნელი შედეგები თვე 19-24
1. მუნიციპალიტეტის მარკეტინგული აქტიობა	8/2019-12/2021	მომზადებულია მუნიციპალიტეტის საიმიჯო კლიპი და ბუკლეტები.	მუნიციპალიტეტის საიმიჯო კლიპი, გავრცელებულია ადგილობრივი, რეგიონალური მედია საშუალებებით და სოციალური ქსელებით	მუნიციპალიტეტის საიმიჯო კლიპი, გავრცელებულია ადგილობრივი, რეგიონალური მედია საშუალებებით და სოციალური ქსელებით	მუნიციპალიტეტის საიმიჯო კლიპი, გავრცელებულია ადგილობრივი, რეგიონალური მედია საშუალებებით და სოციალური ქსელებით
2. საინვესტიციო კატალოგის შექმნა	6/2020-10/2021		მიმდინარეობს მუნიციპალიტეტის საინვესტიციო კატალოგის მომზადება	განთავსებულია საინფორმაციო სივრცეში	განთავსებულია საინფორმაციო სივრცეში
3. მუნიციპალიტეტში საინვესტიციო ობიექტების იდენტიფიკაცია, დარეგისტრირება, შეფასება გამართული საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურით უზრუნველყოფა და მასზე საინვესტიციო	11/2019-12/2021	შესყიდულია 2020 წლის გეგმით განსახორციელებელი სამუშაოები. კერძოდ: საკადატრო-აზომვითი ნახაზების მომსახურება,	2020 წლის გეგმის მიხედვით, განხორციელდა საინვესტიციო ობიექტებთან საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება. მოზიდულია	შესყიდულია 2021 წლის გეგმით განსახორციელებელი სამუშაოები. კერძოდ: საკადატრო-აზომვითი ნახაზების მომსახურება, ექსპერტის	2021 წლის გეგმის მიხედვით, განხორციელდა საინვესტიციო ობიექტებთან საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის

წინადადების მომზადება		ექსპერტის შეფასება. დარეგისტრირებულია შეფასებული საინვესტიციო ობიექტები მუნიციპალურ საკუთრებაში. მომზადებულია საინვესტიციო წინადადებები	ინვესტიციები.	შეფასება. დარეგისტრირებულია შეფასებული საინვესტიციო ობიექტები მუნიციპალურ საკუთრებაში. მომზადებულია საინვესტიციო წინადადებები	მოწესრიგება. მოზიდულია ინვესტიციები.
4. საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობის ჩამოყალიბება, ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენა ბაზრობებში და ფესტივალებში მონაწილეობა	1/2020-12/2021	განისაზღვრა პარტნიორი საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობისთვის ჩამოსაყალიბებლად. შეირჩა ადგილობრივი გამოფენა, ფესტივალი მონაწილეობის მისაღებად.	განხორციელდა პარტნიორული ურთერთობა საერთაშორისო დონეზე. მიღებულია მონაწილეობა ადგილობრივი გამოფენა, ფესტივალი მონაწილეობის მისაღებად.	განისაზღვრა პარტნიორი საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობისთვის ჩამოსაყალიბებლად. შეირჩა ადგილობრივი გამოფენა, ფესტივალი მონაწილეობის მისაღებად.	განხორციელდა პარტნიორული ურთერთობა საერთაშორისო დონეზე. მიღებულია მონაწილეობა ადგილობრივი გამოფენა, ფესტივალი მონაწილეობის მისაღებად.
5. იმერეთის რეგიონალური დესტინაციის მართვის ორგანიზაციის (DMO) შექმნა	8/2019-12/2021	მუნიციპალიტეტი გახდა იმერეთის რეგიონალური დესტინაციის მართვის ორგანიზაციის (DMO) წევრი	შესწავლილია სხვადასხვა მიმართულებით არსებული მდგომარეობა. შესწავლის შედეგად განისაზღვრა პრიორიტეტული მიმართულებები.	მიმდინარეობს ერთობლივი პროგრამების შემუშავება.	მიმდინარეობს შემუშავებული პროგრამების განხორციელება
6. მუნიციპალიტეტის თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება საინვესტიციო მიმართულებით	1/2020-12/2021	შერჩეულია სასწლოვო მოდულები მუნიციპალიტეტის თანამშრომლების კვალიფიკაციის ასამარლებლად	ჩატარებულია სასწავლო ტრენინგ-სემინარები.	ჩატარებულია სასწავლო ტრენინგ-სემინარები.	ჩატარებულია სასწავლო ტრენინგ-სემინარები.
7. ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა	2/2019-12/2020	განხორციელებულია ტურისტული ინფრასტრუქტურის პროექტების, პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების შესყიდვა	დაწყებულია ინფრასტრუქტურული სამუშაოები	მიმდინარეობს ინფრასტრუქტურული სამუშაოები	მოწესრიგებული ტურისტული ინფრასტრუქტურა.
8. კერძო და საჯარო პლატფორმის ჩამოყალიბება	01/2020-12/2021	შექმნილია კერძო და საჯარო დიალოგის პლარტფორმა	ბიზნესი და მუნიციპალიტეტი ერთობლივად ახორციელებენ პრობლემების საჭიროებების იდენტიფიკაციას და გადაწყვეტას, ერთობლივი ჩართულობით ხდება სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების განხორციელება	ბიზნესი და მუნიციპალიტეტი ერთობლივად ახორციელებენ პრობლემების საჭიროებების იდენტიფიკაციას და გადაწყვეტას, ერთობლივი ჩართულობით ხდება სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების განხორციელება/	ბიზნესი და მუნიციპალიტეტი ერთობლივად ახორციელებენ პრობლემების საჭიროებების იდენტიფიკაციას და გადაწყვეტას, ერთობლივი ჩართულობით ხდება სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების განხორციელება/
9. ინოვაციების ცენტრის შექმნა	08/2021-12/2021	მომზადებული პროექტი და მოძიებულია დონორი ორგანიზაცია. დაწყებულია ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება ინოვაციური ცენტრის განსათავსებლად.	მოწესრიგებულია ინფრასტრუქტურა, შექმნილია შესაბამისი საოფისო ინვენტარი და დაიწყო ფუნქციონირება ინოვაციურმა ცენტრმა.	ჩატარებულია სასწავლო შეხვედრები, გადამზადებულია სტატაპერები, ახალგაზრდები, ქალები, შპს პირები, ბიზნეს საქმიანო-ბისთვის მოწყვლადი ჯგუფები, ჩატარებულია სხვადასხვა ღონისძიებები ოლიმპიადები ინოვაციების კონკურსი, საგრანტო კონკურსი და.ა.შ/	ჩატარებულია სასწავლო შეხვედრები, გადამზადებულია სტატაპერები, ახალგაზრდები, ქალები, შპს პირები, ბიზნეს საქმიანო-ბისთვის მოწყვლადი ჯგუფები, ჩატარებულია სხვადასხვა ღონისძიებები ოლიმპიადები ინოვაციების კონკურსი, საგრანტო

					კონკურსი დ.ა.შ/
10. ბიზნესის საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრის შექმნა	08/2019-12/2022	მომზადებული პროექტი და მოძიებულია დონორი ორგანიზაცია. დაწყებულია ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება ინოვაციური ცენტრის განსათავსებლად.	მოწესრიგებულია ინფრასტრუქტურა, შეძენილია შესაბამისი საოფისი ინვენტარი და დაიწყო ფუნქციონირება ინოვაციურმა ცენტრმა.	ერთ სივრცეში თავმოყრილია სახელმწიფო და დონორი ორგანიზაციების ბიზნესის ხელშემწყობი პროგრამები, დამწყები და არსებული ბიზნესისთვის ხელმისაწვდომია კვალიფიციური საკონსულტაციო მომსახურება.	ერთ სივრცეში თავმოყრილია სახელმწიფო და დონორი ორგანიზაციების ბიზნესის ხელშემწყობი პროგრამები, დამწყები და არსებული ბიზნესისთვის ხელმისაწვდომია კვალიფიციური საკონსულტაციო მომსახურება.
11. ქალების, ახალგაზრდების, შშმ. პირებისთვის და ინკლუზიური ჯგუფებისთვის სამეურნეო და სამუშაო უნარების გაძლიერებისთვის სასწავლო შეხვედრების, ჩატარება სხვა აქტივობები.	01/2020-12/2021	სამიზნე ჯგუფებისთვის განისაზღვრა სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები	სამიზნე ჯგუფებისთვის განისაზღვრა სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები	სამიზნე ჯგუფებისთვის განისაზღვრა სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები	სამიზნე ჯგუფებისთვის განისაზღვრა სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები
12. სასოფლო-სამეურნეო სავარგულზე სადრენაჟო სისტემის მოწესრიგება.	01/2020-12/2021	განხორციელებულია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულზე სადრენაჟო სისტემის პროექტირების, პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების შესყიდვა	განხორციელდა 2020 წლის გეგმის გათვალისწინებული სამუშაოები.	განხორციელებულია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულზე სადრენაჟო სისტემის პროექტირების, პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების შესყიდვა	განხორციელდა 2021 წლის გეგმის გათვალისწინებული სამუშაოები.
13. სასოფლო-სამეურნეო სავარგულთან მისასვლელი საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება	01/2020-12/2021	განხორციელებულია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულთან მისასვლელი საკომუნიკაციო პროექტირების, პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების შესყიდვა	განხორციელდა 2020 წლის გეგმის გათვალისწინებული სამუშაოები.	განხორციელებულია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულთან მისასვლელი საკომუნიკაციო პროექტირების, პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების შესყიდვა	განხორციელდა 2021 წლის გეგმის გათვალისწინებული სამუშაოები.
14. ფერმერთა ხელშეწყობა მიწის (მრავალკომპონენტური) ლაბორატორიული კვლევების დაფინანსებით	06/2020-11/2021	ფერმერებისათვის ჩატარებულია სხვადასხვა ლოკაციაზე მიწის ლაბორატორიული ანალიზი	ფერმერებისათვის ჩატარებულია სხვადასხვა ლოკაციაზე მიწის ლაბორატორიული ანალიზი	ფერმერებისათვის ჩატარებულია სხვადასხვა ლოკაციაზე მიწის ლაბორატორიული ანალიზი	ფერმერებისათვის ჩატარებულია სხვადასხვა ლოკაციაზე მიწის ლაბორატორიული ანალიზი
15. ადგილობრივი წარმოების პროდუქტების პოპულარიზების მიზნით ყოველწლიური ფესტივალებისა და სახალხო დღესასწაულის მოწყობა	09/2019-10/2021	ორგანიზებულია და გატარებულია 2 ადგილობრივი ფესტივალი		ორგანიზებულია და გატარებულია 2 ადგილობრივი ფესტივალი	ორგანიზებულია და გატარებულია 2 ადგილობრივი ფესტივალი
16. აგროსექტორის წარმომადგენელთა უნარების განვითარება აგროსექტორის ხელშეწყობა გადამზადების გზით	03/2020-10/2021	აგროსექტორის წარმომადგენლებისთვის შერცეულია სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები	აგროსექტორის წარმომადგენლებისთვის შერცეულია სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები	აგროსექტორის წარმომადგენლებისთვის შერცეულია სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები	აგროსექტორის წარმომადგენლებისთვის შერცეულია სატრენინგო თემები და შედგენილია სატრენინგო პროგრამა, ჩატარებულია სამუშაო შეხვედრები
მთელი ბიუჯეტის დახარჯული % (საორიენტაციო)	100 %	20%	30%	30%	20%

